

Introduction

Soldiers and Gittin at the Time of Dovid HaMelech

Feb. 9, 1997

1) The Army of King David

תלמוד בבלי מסכת כתובות דף ט עמוד ב

וכי תימא, מעשה שהיה מפני מה לא אסרוה? התם אונס הוה. ואיבעית אימא כי הא דאמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן כל היוצא למלחמת בית דוד - גט כריתות כותב לאשתו דכתיב: +שמואל א' י"ז+ ואת אחיך תפקד לשלום ואת ערובתם תקח מאי ואת ערובתם תקח תני רב יוסף דברים המעורבין בינו לבינה.

רש"י מסכת כתובות דף ט עמוד ב

מפני מה לא אסרוה - על דוד שהרי עדים הרבה ידעו.
גט כריתות כותב לאשתו - **שאם ימות במלחמה יהא גט מיום כתיבתו** והרי מת אוריה במלחמה.
דכתיב - במלחמת שאול ואת אחיך כו' ודוד למד מישי אביו להנהיג שאף היוצאין למלחמותיו עושין כן.
דברים המעורבים בינו לבינה - אלו קדושין.

תוספות מסכת כתובות דף ט עמוד ב

כל היוצא למלחמת בית דוד גט כריתות כותב לאשתו - פי' בקונטרס שאם ימות במלחמה יהא גט משעת כתיבתו וקשה לר"ת דא"כ מאי כל היוצא אם לא מהני אלא למי שאין לו בנים ויש לו יבם ועוד דתנן במי שאחזו (גיטין עג. ושם) מה היא באותן הימים רבי יהודה אומר הרי היא כאשת איש לכל דבריה וקאי אמאי דקתני לעיל מינה הרי זה גיטך מהיום אם מתי וכן משמע בתוספתא אלמא אע"ג דאמר מהיום היא אשת איש גמורה כדמפרש בגמרא באומר מעת שאני בעולם פירוש דהאי דאמר מהיום לא שיחול מיד אלא דעתו שיחול שעה אחת קודם מיתתו דהיינו מעת שהוא בעולם ולא אמר מהיום אלא למעוטי לאחר מיתה כלומר מאותו יום שאני בעולם יהא גט ומיהו יש לחלק בין מהיום לפירש בהדיא שיחול משעת כתיבה דע"כ משעת כתיבה קאמר שיהא גט ועוד נראה דאפי' אמר מהיום יש ליישב פי' הקונטרס דלאו דוקא פירש שאם ימות במלחמה אלא היו מתנים אם לא יחזור מן המלחמה ואגב ריהטיה נקט בקונטרס אם ימות דסתם מי שאינו חוזר מן המלחמה אינו חוזר לפי שמת אלא ה"ה אם נשבה והשתא מהיום דהכא אין שייך לומר מעת שאני בעולם כההוא דמי שאחזו אלא מהיום מיום כתיבה קאמר ואם תאמר והרי חזר אוריה ונתבטל הגט ויש לומר שהיה מתנה אם לא יחזור בסוף המלחמה והרי לא חזר לבסוף וניחא לפירוש זה הא דאמרינן בפרק הזהב (ב"מ נט. ושם) נוח לו לאדם שיבעול ספק אשת איש ואל ילכין פני חבירו ברבים ומפיק ליה מהאי מעשה דבת שבע דספק אשת איש הואי דדלמא יחזור מן המלחמה ור"ת מפרש **כותב גט כריתות לגמרי בלא שום תנאי** ולפי' קשה אמאי קרי לה ספק אשת איש הא הואי גרושה גמורה ואר"ת דקרי לה ספק אשת איש לפי **שהיו מגרשין בציונעא שלא יהא נודע ויקפצו עליהם בני אדם לקדשם** ולפי' הקונטרס קשה קצת איך בא עליה למה לא היה ירא שמא יחזור.